

3.1 Metodický blok č. 1 (Úvod do vzdělávacího programu – Možnosti politické participace)

3.1.1 Téma č. 1 (Úvod do vzdělávacího programu – Možnosti politické participace)

1. a 2. hodina

Čas: 90 min

Metody

Diskuse, skupinová práce

Pomůcky

Tabule, psací potřeby pro učitele, pro žáky, příloha č. 4.2.1.1 – vytištěná pro každého žáka

Cíl hodiny: Naladění žáků na téma vzdělávacího programu, seznámení s příkladem občanského aktivismu a zopakování možností politické participace

Průběh

Učitel představí téma hodiny a celého vzdělávacího programu: V následujících hodinách se budeme zabývat tím, jak můžeme naložit s informacemi, které se k nám dostanou, a co dělat, když nejsme spokojeni s tím, co se kolem nás děje. Budeme se také zabývat tím, jaké máme nástroje, jak můžeme ovlivnit správu věcí veřejných a proč bychom se o ní vlastně měli zajímat.

Každý z nás jsme členem nějakého společenství – státu, města, školy nebo obce. Pokud ve společenství chceme něco změnit nebo se nám v něm něco nelíbí, máme právo se k dané věci vyjádřit, ohradit se vůči ní či se pokusit o změnu. Můžeme se ohradit jako jedinec i jako skupina. Takto funguje občanská společnost v demokratickém státě. V našem státě existuje více možností, jak se mohou občané zapojit do správy věcí veřejných. Některé z nich budou součástí tohoto výukového programu.

Pustě žákům videoukázku (zpravodajskou zprávu) o aktuálně proběhlé demonstraci či protestní akci cca 5 min. Nebo jim rozdejte článek do dvojice o aktuální protestní akci, ať si ji nejprve samostatně přečtou.

Pak rozdělte žáky do skupin cca po 4-5 a nechte je zodpovědět otázky:

- Jednalo se o protest jednotlivce či nějaké skupiny? Kdo akci organizoval?
- Na co se snaží hnutí upozornit a jakým způsobem? Co se na akci požaduje?
- Kolik si myslíte, že má hnutí členů? Kolik lidí za hnutím stojí? Je to hodně nebo málo?
- Proč se podle Vás lidé rozhodli založit toto hnutí? Uvažovali jste někdy o tom spojit se s dalšími lidmi, abyste vyřešili nějaký problém? Pokud chcete, řekněte, co jste řešili za problém?
- Jakým způsobem se akce snaží na téma/problém upozornit?

Žáci mají na vypracování odpovědí cca 10 minut. Pak si společně skupiny představí odpovědi. Sedněte si s žáky opět do kruhu a diskutujte s nimi o tom, co je na videoukázce či článku nejvíce zaujalo. Shrňte či doplňte odpovědi žáků výhody a nevýhody protestních akcí. Diskutujte s žáky o tom, proč si myslí, že se lidé takových akcí účastní?

Pokud je přístup hnutí, jakým na problém upozorňuje např. blokování silnic, rypadel v uhelných dolech, zábory apod., proberte s žáky výhody a nevýhody takového jednání. Proberte žáky legitimitu vs. legálnost daného jednání. Je legitimní bojovat za ochranu práv a zdravé životní prostředí, nicméně

blokovat silnice, nebo obsazovat uhelné doly je nelegální. Příkladem takového protestu je např. blokování rypadel v uhelných dolech (více zde např. ČTK, 29.10.2019).

Zadejte žákům, aby zkusili navrhnout způsob, jak by problém řešili oni – ve skupinách. Řešení problému mají za úkol ztvárnit pomocí živého obrazu/pantomimy.

Reflexe

Sedněte si s žáky do kruhu a shrňte téma úvodní hodiny – zabývali jsme se protesty sociálních hnutí či spolků a dalšími způsoby politické participace.

- Znáte nějaká další než environmentální hnutí či spolky, která se snaží o změnu o řešení nějakých společenských problémů? (můžete doplnit např. studentské hnutí – Občanské fórum, hnutí za práva LGBT)
- Jakým způsobem se liší sociální hnutí od politické strany?
- Shrňte s žáky způsoby, jak se můžeme zapojit do správy věcí veřejných, včetně těch prezentovaných, shrňte další způsoby politické participace s pomocí přílohy č. 4.2.1.1

Použité zdroje, příklady článků či videí k hodině:

- ČTK. Aktivisté obsadili rypadlo Lomu Vršany, protestují proti prodeji elektrárny. In: Aktuálně.cz [online]. Praha: Economia, 29.10.2019 [cit. 15.08.2022]. Dostupné z: <<https://zpravy.aktualne.cz/domaci/aktiviste-obsadili-rypadlo-lomu-vrsany-protestuji-proti-prod/r~763af57efa1d11e9b259ac1f6b220ee8/>>
- iRozhlas.cz ‚Rebelie pro život‘. Kvůli klimatu lidé tři hodiny blokovali vstup na ministerstvo životního prostředí. In: iRozhlas.cz [online]. Praha: Český rozhlas, 6.8.2019 [cit. 15.08.2022]. Dostupné z: <https://www.irozhlas.cz/zpravy-domov/ministerstvo-zivotniho-prostredi-richard-brabec-zmena-klimatu_1908060915_ako>

